

DOI 10.31718/2077-1096.19.2.202

УДК 378.147+616.314

Октисюк Ю.В., Атаманчук О.В., Рожко М.М.

ДОСВІД ІМІТАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Івано-Франківський національний медичний університет

Глобальні зміни у всіх сферах життя людини вимагають від медичної освіти формування у студентів свідомого ставлення до власного життя, психічного і фізичного розвитку, навчання, майбутньої професійної діяльності. Практичне заняття - це форма навчання в системі медичної освіти, при якій студенти мають найбільший контакт з викладачем і стикаються з реальною лікарською діяльністю. Саме на практичних заняттях викладач може і повинен забезпечувати кероване формування дій і понять. Колективне вирішення і обговорення клінічних завдань, що є однією із форм інтерактивного навчання, дає можливість майбутньому лікарю навчитися правильно формулювати свої думки, чітко обґрунтовувати прийняті рішення. На відміну від традиційного заняття, при даній формі студенти отримують можливість перевірити себе, приймати рішення з урахуванням основних положень про діагностику і лікування різних нозологічних форм. У статті наведений досвід формування професійних компетентностей у студентів 5 курсу стоматологічного факультету за допомогою інтерактивної методики навчання – аналізу конкретних ситуацій („case-study” методу) для вивчення дитячої терапевтичної стоматології на кафедрі дитячої стоматології Івано-Франківського національного медичного університету. Дана методика сприяє активному формуванню знань у студентів через самостійну роботу та колективне обговорення, розвиває та вдосконалює інтелектуальні вміння, стимулює продуктивне та творче мислення, а також дозволяє активно формувати професійні якості майбутніх фахівців. Для викладача така форма організації навчального процесу є дієвим способом отримання зворотного зв'язку, що сприяє можливості ефективно корегувати процес оволодіння знаннями та вміннями, організувати консультативну допомогу студентам. Поєднання інтерактивних методів з іншими прийомами формування знань та з активною самостійною роботою студентів, створення системи і алгоритму введення даних методів, досконале володіння ними викладачем та наявність розвинутих відносин партнерства, взаємоповаги між викладачем і студентами є запорукою підготовки компетентного фахівця.

Ключові слова: вища освіта, компетентність, інтерактивні методи навчання, кейс-метод, дитяча терапевтична стоматологія.

Вступ

XXI століття характеризується стрімким зростанням інформаційних потоків та збільшенням обсягів інформації, що потребує швидкого, точного, повного опрацювання заради результативного та ефективного споживання людиною насамперед у сфері освіти. Практика сьогодення характеризується не тільки високими технологіями, а й складністю вимог до спеціалістів, які її забезпечують у тому числі і в галузі медицини [1, 2]. Підвищенням рівня вимог до якості професійної підготовки лікаря у сучасних умовах у змозі забезпечити лише викладачі вузу з глибокими психолого-педагогічними знаннями, що вільно орієнтуються в сучасних тенденціях розвитку вищої медичної освіти, породжують нові підходи до його підготовки. Ключовим моментом у концепції організації навчальної діяльності у даних реаліях, підпорядкованих досягненню конкретного результату, стала інтеграція України до єдиного науково-освітнього європейського простору шляхом впровадження європейської системи трансферу і накопичення кредитів (ECTS).

Інформаційні моделі навчання, які були актуальними в минулому столітті, реалізують уявлення про те, що основною метою навчання є оволодіння студентами знаннями, вміннями і навичками в їх предметний зміст. Структура навчального процесу при цьому мала вигляд: “повідомлення знань” – “запам’ятовування знань” – “кінцевий результат навчання (багаж знань)” [3].

Перші два елементи забезпечують третій, а третій – майбутню практику. Прийнято вважати, що наявність наукових знань, що виявляється на іспиті або заліку, служить свідченням готовності студента застосовувати ці знання на практиці, але життя постійно переконує в повній або частковій відсутності такої готовності. При такому підході до навчання не виявляється і не аналізується, не враховується індивідуальний досвід студента, його особистісні особливості, що на практиці призводить до “відчуження” студента від процесу пізнання, знижує мотивацію, яка починає усвідомлюватися більшістю викладачів. Незважаючи на постійне “вдосконалення” методичної інфраструктури при інформаційній моделі навчання його ефективність не змінюється [4].

Основою процесу навчання в медичному вузі є концепція професійної освіти, орієнтованого на формування у студентів професійної компетентності і професійних установок. Під компетентністю людини педагоги розуміють спеціально структуровані набори знань, умінь, навичок і ставлень, що їх набувають у процесі навчання [5]. Вони дозволяють людині визначати, тобто ідентифікувати і розв’язувати, незалежно від ситуації, проблеми, характерні для певної сфери діяльності. Реалізація компетентнісного підходу передбачає побудову освіти не як академічного явища, орієнтованого на передачу готових знань, а як контекстного, який навчає людину знаходити знання і застосовувати їх в ситуаціях,

подібних до професійних, які готують до вмотивованої безперервної самоосвіти та самовдосконалення. Таким чином, компетентнісний підхід в освіті можна розглядати як один із сучасних адекватних підходів до розкриття поняття суб'єктності по відношенню до життєдіяльності людини [6].

Найбільш повноцінно реалізація сучасних тенденцій в освіті проявилася в особистісно-орієнтованому підході і відповідних йому технологіях навчання, де кардинально змінюються позиція і функція викладача [7]. У ситуаціях навчання, пов'язаних з наданням реальної допомоги пацієнту, роль викладача полягає в створенні умов для рефлексії – обмірковування, аналізу студентом своїх дій, їх обґрунтування, оцінки правильності або помилковості з точки зору умов, які необхідно враховувати в конкретній ситуації (клінічній, деонтологічній, соціальній). При очевидних відмінностях навчальної і реальної ситуації їх об'єднує одне: якщо студент прагне діяти професійно, то йому необхідно вміти правильно міркувати, відповідно до логіки норм і способів діяльності [8].

Традиційно, усі методи навчання у педагогіці можна розділити на три групи: пасивні – які пропонують студентам виступати в ролі "об'єкта" навчання, та повинні засвоїти і відтворити матеріал, який передається викладачем; активні – дають можливість студенту стати "суб'єктом" навчання, виконувати творчі завдання, вступати в діалог з викладачем та інтерактивні методи, які дозволяють вчитися взаємодіяти між собою [9]. Остання група методів найбільш відповідає особистісно-орієнтованому підходу, де студенти і педагог є суб'єктами навчального процесу. Педагог частіше виступає лише в ролі організатора процесу навчання, лідера групи, фасилітатора, творця умов для студентів [10]. Дослідження, проведені у 80-х рр. національним тренінговим центром (США, штат Меріленд), показали, що інтерактивні методи дозволяють різко збільшити кількість засвоєного матеріалу. Результати цього дослідження відображені в «піраміді навчання», складеної з відсотків засвоєння знань, отриманих із залученням різних методів навчання: лекція - 5%; читання 10%; відео- та аудіоматеріали - 20%; демонстрації - 30%; дискусійні групи - 50%; практичні дії - 75%; навчання інших - 90%. Тут доречно навести китайське прислів'я: "Скажи мені, я забуду. Покажи мені, я можу запам'ятати. Дозволь мені зробити це, і це стане моїм назавжди" [11]. Використання компетентнісного підходу у поєднанні із ECTS дає змогу перейти від навчальних програм, орієнтованих на викладача, до програм, орієнтованих на студента.

На кафедрі дитячої стоматології ІФНМУ дисципліна "Дитяча хірургічна стоматологія" викладається студентам 4 та 5 курсів. Дисципліна структурована на 2 модулі, перший з яких присвячений вивченню питань карієсу, некаріозних

уражень, ускладненням карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей, другий – захворюванням тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Об'єм навчального матеріалу займає 12 кредитів (360 годин) із них 7 кредитів (210 годин) відводиться на практичні заняття та 130 годин – на самостійну позааудиторну роботу студента. Тематика, яка вивчається в рамках даної спеціальності у базі завдань підготовки до ліцензованого інтегрованого іспиту "Крок-2 стоматологія", подається під різними кутами інтерпретації проблеми та вимагає ретельної підготовки. З іншого боку, забезпечення тематичними пацієнтами заняття є не завжди достатнім та своєчасним.

Метою даного дослідження стала апробація та впровадження методу «Case-Study» із дитячої терапевтичної стоматології для навчання студентів 5 курсу.

Опанування дисципліни "Дитяча терапевтична стоматологія" передбачає вміння аналізувати результати обстеження хворого, визначити провідні синдроми і симптоми, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань, планувати обстеження стоматологічного хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених захворюваннях та їх ускладненнях у клініці дитячої терапевтичної стоматології. Великий об'єм навчального матеріалу, складність його запам'ятовування, забування, труднощі у застосуванні теоретичних знань на практиці створюють перепони у досягненні кінцевих цілей дисципліни. Це спонукало викладачів кафедри до розробки та впровадження так званих імітаційних методів навчання, а саме групового вирішення конкретних ситуацій (ситуаційна методика навчання або кейс-методу).

З метою інтеграції кейс-методу в навчальний процес на кафедрі дитячої стоматології ІФНМУ на основі теоретичного матеріалу та переліку практичних навичок, необхідних для здачі комплексного випускного іспиту, а також клінічного досвіду викладачів розроблені ситуаційні задачі, побудовані на даних реальних та вигаданих клінічних історій захворювань. В процесі їх вирішення студенти навчаються працювати в колективі, встановлюють попередній діагноз, визначають доцільність призначення тих чи інших додаткових методів обстеження, інтерпретують їх можливі результати, проводять диференційну діагностику, що в кінцевому результаті веде до постановки кінцевого діагнозу та вибору правильного методу лікування. При цьому студенти повинні мати хороші знання із суміжних дисциплін: анатомії людини, нормальної фізіології, гістології, патологічної анатомії, патофізіології, мікробіології, хімії, фізики, матеріалознавства, фармакології, терапевтичної стоматології, педіатрії, хірургії, онкології. З метою здійснення інтеграції з іншими кафедрами використовуються єдині

теорії і концепції, класифікації, принципи діагностики, лікування, профілактики захворювань при викладенні матеріалу, що регламентується програмою по спеціальності.

На початкових етапах впровадження інтерактивних методів в практику викладачі кафедри дотримувалися наступних рекомендацій:

1). Поглиблення мотивації навчання – зрозуміло, що інтерактивні методики вимагають у студента активної праці, підготовки, активного мислення, а у студента, який не бажає працювати і навчатися, даний метод викликати лише гнів і роздратування;

2). Послідовність введення інтерактивних методик – вміння спілкуватися, дискутувати, працювати в команді не приходить одночасно, воно формується поступово, у процесі навчання;

3). Інтерактивні методи не призначені для оволодіння базовими теоретичними знаннями – дані методи повинні використовуватися в комплексі з іншими методами формування знань, і активною самостійною роботою студентів з оволодіння знаннями;

4). Вміння не можуть бути вироблені одночасно – використання інтерактивних методів повинно складати певну систему, яка має алгоритм нарощення складності;

5). Ефективне впровадження інтерактивних методик навчання напряму залежить від ступеня володіння ними викладачем.

Методика проведення практичного заняття за "case-study" методом включає наступні етапи.

Підготовчий етап – являє собою складну творчу роботу по створенню кейсу і питань для його аналізу. Вона здійснюється за межами аудиторії і включає в себе науково-дослідну, методичну і конструктивну діяльність викладача. У роботі хорошого лікаря-педагога обов'язкова присутність наступних складових: лікарська практика; усвідомлення сенсу, цінностей, змісту і способів цієї діяльності – лікарська рефлексія; діяльність викладача з проектування освітнього процесу; обов'язкове усвідомлення всіх умов успішності виконання цієї діяльності – педагогічна рефлексія. Складність впровадження інтерактивних методів навчання вимагає від викладача досконалого знання методики їхньої організації, причому не тільки загальних положень, а кожного окремого методу та їх комплексного використання.

Етап введення в кейс. Проводиться тестовий контроль вихідного рівня знань студентів відповідно до теми заняття. Викладач пояснює студентам суть case-study методу. Потім роздає інтегровані ситуаційні задачі, які доповнюються фотографією зовнішнього вигляду хворого (із врахуванням етичних норм), даними рентгенологічних та лабораторних досліджень. При ознайомленні із завданнями кейсу студенти мають можливість задати викладачу уточнюючі запитання. Даючи деякі пояснення, лікар-педагог повинен уникати прямих консультацій. Також надається можливість використання навчальної, методич-

ної та довідкової літератури.

Основний етап – аналіз ситуації. Студенти в межах робочих груп (4-5 осіб) оцінюють клінічну ситуацію, інтерпретують результати додаткових методів обстеження, обговорюють та вибирають оптимальний варіант лікування. В кожній групі студенти обирають спікера, який доповідає основні положення та вирішення запропонованої клінічної ситуації. Однак в останній момент викладач "вольовим рішенням" може сам призначити доповідача. Групові обговорення завдань є найбільш цікавою і, разом з тим, складною формою роботи на занятті, так як вимагають від викладача пильної уваги і постійної готовності до дії.

Етап презентації рішень. Вміння публічно представити вирішення ситуаційної задачі є хорошим тренінгом комунікативної компетентності майбутнього лікаря-стоматолога. Учасники задають спікеру питання, на які він повинен або відповісти, або внести обґрунтоване заперечення. Викладач лише спрямовує дискусію, спонукаючи усіх членів групи брати у ній участь. Для зручності роботи і подальшого підбиття підсумків кожен варіант рішення фіксується на окремому аркуші паперу. Якщо ж в процесі дискусії впливає рішення, протилежне виступу спікера, вважається що група не справилася з кейсом.

Завершальний етап тривалістю 10-15 хв. Викладач пояснює дискусійні моменти, звертає увагу на неточності, вказує на суттєві та несуттєві діагностичні ознаки у кейсах, які допомагають у вирішенні запропонованих клінічних завдань. Після цього проводить оцінку доповідачів, активність студентів у процесі обговорення кейсів, оцінку кінцевого рівня знань шляхом тестування. Завершується заняття підведенням підсумків, оголошенням оцінок та завданням для самостійної позааудиторної роботи.

Висновки та перспективи подальших досліджень

1. Застосування інтерактивних методів навчання забезпечує високу активність всіх учасників освітнього процесу, обумовлену наявністю єдиної мети і загальної мотивацією, поділом процесу діяльності між його учасниками адекватно індивідуальним можливостям, прийняттям на себе відповідальності за загальний результат;

2. Використання інтерактивних технологій характеризується розвитком вміння виступати перед аудиторією, чітко, лаконічно висловлювати власні думки і рішення.

3. Введення у навчальний процес активних імітаційних методів навчання допомагає у підготовці фахівця нового типу, адекватного вимогам сучасного суспільства, фахівця, який здатен шукати рішення у співпраці з колегами, в активному обміні знаннями.

Література

1. Antonenko MYu, Znachkova OA. Suchasni tekhnologiyi vyshchoyi osvity. Keys-metod u fakhoviy pidgotovtsi likariv-interniv-stomatologiv [Modern technologies of higher education. Case method in the professional training of interns-dentists]. *Sovremennaya stomatologiya*. 2015; 2: 128–31. (Ukrainian)
2. Kudryavaya NV, Ukolova EM, Molchanov AS, Smyrnova NB, Zoryn KV. Vrach-pedagog v yzmenyayushchemsya myre: tradytsyy i novatsyy [Doctor-teacher in a changing world: traditions and innovations]. 2-e yzd, yspr y dop. Pod red ND Yushchuka. M: GOU VUNMTS; 2005. 336 p. (Russian)
3. Mykhaylyuk YuV, Khryptovych VA, Manulyk VA. Formyrovanye kommunykativnoy kompetentnosti u studentov medytsynskogo vuza (teoretycheskiye y praktycheskiye aspekty) [Formation of communicative competence among students of medical high school (theoretical and practical aspects)]: uchebno-metodycheskoe posobyе. Mynsk: BGMU; 2015. 68 p. (Russian)
4. Artyukhyna AY. Professionalno-lychnostnoe razvytye studentov v obrazovatelnoy srede medytsynskogo vuza [Professional and personal development of students in the educational environment of a medical university]: uchebnoe posobyе. Volgograd: Volgogradskyy gosudarstvennyy medytsynskyy universytet; 2006. 22 p. (Russian)
5. Kompetentnisnyy pidkhid u suchasniy osviti: svitovyy dosvid ta ukrayinski perspektyvy: Biblioteka z osvithoi polityky [Competency Approach in Modern Education: World Experience and Ukrainian Perspectives: Library for Educational Policy]. Pid zag red OV Ovcharuk. K: K.I.S.; 2004. 112 p. (Ukrainian)
6. Levchenkova NS, Nykolaev AY, Nesterova MM, Orekhova NS, Nakonechnyy DA. Yspolzovanye v uchebno-metodycheskoy terapevtycheskoy stomatologiyi SGMU [Use in the educational process of innovative teaching methods at the Department of Therapeutic Dentistry of SGMU]. *Smolenskiy medytsynskyy almanakh*. 2016; 2: 97-100. (Russian)
7. Plaksyna YV. Ynteraktyvnye tekhnologiyi v obuchenyy y vospityanye [Interactive technologies in training and education]: metod posobyе. Vladymyr: Yzd-vo VIGU; 2014. 163 p. (Russian)
8. Maksymenko SD, Filonenko MM. Pedagogika vyshchoyi medychnoy osvity: pidruchnyk [Pedagogics of Higher Medical Education: Textbook]. K: Tsentri navchalnoyi literatury; 2014. 286 p. (Ukrainian)
9. Interaktyvni metody navchannya [Interactive teaching methods]: navch posibnyk. Za zag red P Shevchuka, P Fenrykha. Shchetsin: WSAP; 2005. 170 p. (Ukrainian)
10. Stupyna SB. Tekhnologiyi ynteraktyvnogo obuchenyya v vysshey shkole [Interactive High School Education Technologies]: uchebno-metodycheskoe posobyе. Saratov: Nauka; 2009. 52 p. (Russian)
11. Sichkaruk OI. Interaktyvni metody navchannya u vyshchiiy shkoli [Interactive methods of teaching at a high school]: navch-metod posibnyk. K: Takson; 2006. 88 p. (Ukrainian)

Реферат

ОПЫТ ИМИТАЦИОННЫХ МЕТОДОВ ПРЕПОДАВАНИЯ ДЕТСКОЙ ТЕРАПЕВТИЧЕСКОЙ СТОМАТОЛОГИИ

Октисюк Ю.В., Атаманчук О.В.

Ключевые слова: высшее образование, компетентность, интерактивные методы обучения, кейс-метод, детская терапевтическая стоматология.

Глобальные изменения во всех сферах жизни человека требуют от медицинского образования формирования у студентов сознательного отношения к собственной жизни, психическому и физическому развитию, обучению, будущей профессиональной деятельности. Практическое занятие - это форма обучения в системе медицинского образования, при которой студенты имеют наибольший контакт с преподавателем и сталкиваются с реальной врачебной деятельностью. Именно на практических занятиях преподаватель может и должен обеспечивать управляемое формирование действий и понятий. Коллективное решение и обсуждение клинических задач является одной из форм интерактивного обучения дает возможность будущему врачу научиться правильно формулировать свои мысли, четко обосновывать принимаемые решения. В отличие от традиционного занятия, при данной форме студенты получают возможность проверить себя, принимать решения с учетом основных положений о диагностике и лечении различных нозологических форм. В статье приведен опыт формирования профессиональных компетенций у студентов 5 курса стоматологического факультета с помощью интерактивной методики обучения - анализа конкретных ситуаций ("case-study" метода) для изучения детской терапевтической стоматологии на кафедре детской стоматологии Ивано-Франковского национального медицинского университета. Данная методика способствует активному формированию знаний у студентов через самостоятельную работу и коллективное обсуждение, развивает и совершенствует интеллектуальные умения, продуктивное и творческое мышление, а также позволяют активно формировать профессиональные качества будущих специалистов. Для преподавателя такая форма организации учебного процесса является действенным способом получения обратной связи, способствует возможности эффективно корректировать процесс овладения знаниями и умениями, организовывать консультативную помощь студентам. Сочетание интерактивных методов с другими приемами формирования знаний и с активной самостоятельной работой студентов, создание системы и алгоритма ввода данных методов, совершенное владение ими преподавателем и наличие развитых отношений партнерства, взаимоуважения между преподавателем и студентами является залогом подготовки компетентного специалиста.

Summary

EXPERIENCE OF IMITATION METHODS IN TEACHING PEDIATRIC DENTISTRY

Oktysiuk Y.V., Atamanchuk O.V.

Key words: higher education, competence, interactive teaching methods, case method, paediatric dentistry.

Global changes in all spheres of human life require medical education to form students' conscious attitude towards their own lives, mental and physical development, education, and further medical career. Practical classes are a type of teaching within a variety of teaching and learning approaches providing the close interaction and cooperation between the students and tutors and posing real-life tasks. It is at practical classes when the tutors or mentors can and should conduct a controlled evolving of concepts and development of skills. Making a collective decision and discussing clinical problems is one of the forms of interactive education that enables future doctors to learn how to express their thoughts correctly, how to clearly substantiate decisions. Unlike the traditional classes, this form gives the students an opportunity to check up themselves, to make decisions based on the main principles of the diagnosis and treatment of

various nosological forms. The article presents an experience of fostering professional competencies in the 5th year students of the Faculty of Dentistry by applying a case study, an interactive teaching method (case-study method) during the course of paediatric therapeutic dentistry at the Department of Paediatric Dentistry, Ivano-Frankivsk National Medical University. This technique contributes to strengthening the generation of students' knowledge and its shaping through independent activities and collective discussion; it also boosts students' intellectual skills, creating and critical thinking. As for the tutors and mentors, this type of teaching form is an effective way to get feedback and contributes to the ability to effectively correct the ways to shape knowledge, and to organize consultancy assistance to students. The combination of interactive methods and other methods of knowledge, skills and competence building and the active independent work of students, the creation of the system and algorithm for implementing these methods, perfect mastery of their mentors and partnership, mutual respect between the teachers and students is a guarantee of the training of a highly competent specialist.

DOI 10.31718/2077-1096.19.2.206

УДК 378.016:811.111'243:811'33

Прийма Л.Ю., Чуприна К.С.

ЗАСТОСУВАННЯ КОРПУСНОГО ПІДХОДУ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

Проаналізовано можливості застосування здобутків корпусної лінгвістики на заняттях з англійської мови у закладах вищої освіти. Виокремлено поняття мовного корпусу та обґрунтовано доцільність його застосування у навчанні іноземної мови у вищій школі. Зокрема, були розкриті можливості використання прямого та непрямого корпусного підходу у формуванні лексичних, граматичних, стилістичних та фонетичних навичок студентів. Розглянуто причини непопулярності даного методу в українських закладах вищої освіти на сучасному етапі навчання та обґрунтована доцільність його більш широкого застосування у майбутньому освітньому просторі. Обґрунтовано доцільність застосування корпусного методу у навчанні іноземної мови у вищій школі. Так, зокрема, використання корпусів у роботі студентів із залученням індуктивного методу, що сприяє усвідомленню ними основних мовних закономірностей та виробленню лінгвістичної інтуїції, при цьому матеріалом вивчення виступають виключно автентичні текстові зразки. Розкрито можливості використання прямого та непрямого корпусного підходу у формуванні лексичних, граматичних, стилістичних та фонетичних навичок студентів. Так, пряме використання даного методу може передбачати викладання корпусної лінгвістики для студентів університетів у якості суто навчального предмета, виконання певних завдань або вправ з використанням програм-конкордансів та виконання індивідуальних дослідницьких проєктів студентів. Непрямий корпусний підхід може включати публікацію посилань, розробку матеріалів та мовне тестування. У статті вміщено інформацію про спеціальне програмне забезпечення, за допомогою якого актуально здійснювати корпусне навчання за основними видами завдань, які можна створити на базі даних програм.

Ключові слова: корпус, корпусна лінгвістика, корпусний підхід, конкорданс, колокація, методика навчання іноземної мови, заклади вищої освіти.

Поява цифрових технологій та розробка аналітичного програмного забезпечення ознаменувала новий етап лінгвістичних досліджень, в яких мільйони текстів можна зберігати в одному місці та обробляти автоматично, а сукупність таких текстів називається корпусом. З другої половини минулого століття лінгвісти проводили дослідження мовних корпусів, для виявлення найбільш типових тенденцій у використанні мовних одиниць з огляду на їх лінгвістичне середовище. За останні роки зросла кількість застосувань мовних корпусів, що на даний момент, включає: лексикографічні дослідження, пошукову оптимізацію, соціолінгвістику, стилістичний аналіз та навіть лінгвістичний аналіз тексту в криміналістичній практиці.

Проте, найважливішим є те, що мовні корпуси почали використовуватися в навчально-методичній практиці, зокрема, у методиці Між-

народної мовної школи «ESL». Незважаючи на те, що застосування корпусів в академічних групах має великий потенціал для ефективного засвоєння основних особливостей функціонування мовних одиниць у певних контекстах, система вищої освіти в Україні та в багатьох інших країнах не використовує цей потенціал повною мірою у навчанні іноземної мови. Саме це складає актуальність даної статті, в якій розглядається необхідність аналізу та систематизації особливостей застосування корпусів у викладанні англійської мови у ЗВО.

Актуальність. Незважаючи на те, що викладання мов на основі корпусів стало предметом багатьох наукових робіт, досить невелика кількість з них зосереджується на специфічних особливостях викладання англійської мови для студентів вищих навчальних закладів, що й складає новизну даної статті.